

CCS
CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

Jaarverslag 2013

31 maart 2014

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

I INLEIDING.....	2
II HET PROGRAMMA VAN HET CBS.....	3
1. Realisatie reguliere werkprogramma 2013.....	3
2. Bijzondere projecten 2013.....	3
3. Begroting en werkprogramma 2014.....	4
III DE BEDRIJFSVOERING VAN HET CBS.....	6
1. Bedrijfsvoering.....	6
2. Jaarrekening CBS 2013.....	6
3. Specifieke aandachtspunten CCS 2013.....	6
4. Specifieke aandachtspunten CCS 2014.....	7
IV BESTUURLIJKE TAKEN.....	8
1. Inleiding.....	8
2. Verminderen administratieve lasten.....	8
3. Vermijden van ongewenste mededinging.....	9
4. Toegang tot microdata.....	9
5. Bevorderen van de relevantie, nauwkeurigheid en volledigheid van de statistische informatievoorziening van overheidswege.....	10
V ORGANISATIE CCS EN PERSONALIA.....	11
1. Algemeen.....	11
2. Organisatie en informatievoorziening.....	11
3. Procedures.....	11
4. Personalia.....	12

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

I INLEIDING

De Centrale Commissie voor de Statistiek (CCS) is een zelfstandig bestuursorgaan. Zij stelt onafhankelijk het statistisch meerjaren- en werkprogramma van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) vast op voordracht van de directeur-generaal van de statistiek. Daarnaast houdt de CCS toezicht op de bedrijfsvoering van het CBS. De directeur-generaal van de statistiek (DG) stelt de begroting en de jaarrekening van het CBS vast "in overeenstemming met de CCS" en de CCS keurt het jaarverslag van het CBS goed. Ten slotte heeft de CCS nog een aantal bijzondere taken ten opzichte van het CBS zoals het toezicht op het beperken van de administratieve lastendruk, het vermijden van ongewenste mededinging en het beschikbaar stellen van microdata. Naast dit alles dient de CCS de coördinatie van de statistiek van overheidswege te bevorderen, waaronder de professionele onafhankelijkheid van de officiële statistieken.

In dit jaarverslag komt de uitvoering van alle taken van de CCS over 2013 aan de orde. Het verslag volgt de regels zoals die in de wet ten aanzien van het jaarverslag zijn opgenomen. Het CBS doet in zijn eigen jaarverslag inclusief jaarrekening verslag van zijn activiteiten (www.cbs.nl/nl-NL/menu/organisatie/corporate-informatie/publicaties).

De CCS constateert met genoegen dat het CBS in 2013 zijn werkprogramma bijna volledig heeft gerealiseerd binnen de vastgestelde begroting en daarbij ook de formatieve taakstelling. Een klein deel van het werkprogramma is niet gerealiseerd door het ontbreken van financiering en deze werkzaamheden voor nieuwe communautaire verplichtingen worden pas gestart wanneer er structurele financiering is toegekend. De CCS dringt er dan ook op aan dat de financiering op zeer korte termijn wordt toegekend. De output van het CBS is toegenomen, evenals de toegankelijkheid en het gebruik ervan. Op verschillende terreinen wordt in toenemende mate samengewerkt met nationale en internationale externe partijen bij het verzamelen, analyseren en publiceren van data. Op terreinen waarop de CCS toezicht uitoefent, is vooruitgang geboekt. Zo is in 2013 het aantal nieuwe aanvragen voor toegang tot CBS-microdata fors gestegen ten opzichte van 2012.

De CCS heeft in 2013 conform haar wettelijke taak een aanbeveling aan de minister van economische zaken gedaan voor de vervulling van de opengevallen functie van directeur-generaal van de statistiek. Deze aanbeveling is door de minister overgenomen en hij heeft per 1 april 2014 de heer T.B.P.M. (Tjark) Tjin-A-Tsoi benoemd tot DG.

De CCS dankt de directeur-generaal van de statistiek en zijn medewerkers en de Ondernemingsraad voor hun inzet in het afgelopen jaar en voor de manier waarop zij werd voorzien van informatie en ondersteuning. Begin 2014 is de benoemingstermijn van de directeur-generaal van de statistiek, de heer G. (Gosse) van der Veen geëindigd. Hij heeft tien jaar op uitzonderlijke wijze leiding gegeven aan het Centraal Bureau voor de Statistiek. De CCS wil hem daarvoor bedanken, in het bijzonder vanwege zijn grote bijdrage aan de onafhankelijke statistiekvoorziening, aan het vergroten van de toegankelijkheid van statistische informatie, aan het realiseren van de forse bezuinigingen die ook de afgelopen tien jaar aan het CBS zijn opgelegd, en aan internationale samenwerking op het gebied van het moderniseren van de statistiekproductie tijdens dat decennium.

mr. I. Brakman, voorzitter

drs. M.I. Tóth Pál, secretaris

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

II HET PROGRAMMA VAN HET CBS

De CCS keurt het statistisch programma van het CBS goed op voorstel van de directeur-generaal van de statistiek. De inhoud dient te passen binnen de kaders van het lopende meerjarenprogramma (MJP) 2009-2013 en de begroting.

1. Realisatie reguliere werkprogramma 2013

Het CBS realiseerde in 2013 het grootste deel van de geplande output. Voor de uitvoering van nieuwe EU-verplichtingen die in 2013 van kracht zijn geworden heeft het CBS nog geen structurele toekenning gekregen van financiële middelen. De CCS heeft besloten dat de werkzaamheden voor deze verplichtingen pas kunnen starten op het moment dat de financiering ervan geregeld is.

Het CBS scoort positief op de prestatie-indicatoren voor 2013 (zie voor meer informatie het jaarverslag 2013 van het CBS).

De voortgang van de uitvoering van het werkprogramma kwam telkens aan de orde bij de behandeling van de kwartaalrapportages in de vergaderingen van de CCS.

De CCS heeft het jaarverslag 2013 van het CBS goedgekeurd in haar vergadering van 31 maart 2014.

2. Bijzondere projecten 2013

Het Meerjarenprogramma 2014-2018, inclusief de meerjarenbegroting is conform de wet in mei 2013 op voorstel van de minister van Economische zaken (EZ) door de ministerraad geaccepteerd. De jaarplannen vanaf 2014 zullen op dit MJP gebaseerd zijn (zie ook 3. Begroting en werkprogramma 2014).

In 2013 is het Meerjarenprogramma 2009-2013 afgerond. Enkele statistieken die in dit meerjarenprogramma zijn ontwikkeld, betreffen internationale waardeketens en hun belang voor de Nederlandse economie, provinciale maand-, kwartaal- en jaarcijfers over de beroepsbevolking, gedetineerden en slachtoffers van delicten, nieuwe indicatoren op het gebied van groene groei, bedrijvendynamiek (oprichtingen en opheffingen uitgesplitst naar rechtsvorm, grootte en bedrijfstak), woon-werkverkeer, en winsten van zelfstandigen in de zorg. Op het gebied van het verbeteren van de toegankelijkheid zijn in deze meerjarenprogrammaperiode onder andere de websites CBS voor uw bedrijf (voor ondernemers) en CBS in de klas (voor het onderwijs) gelanceerd. Voor decentrale overheden is een portal ingericht dat regionale informatie beter toegankelijk maakt. De vindbaarheid van gegevens in StatLine is verbeterd en StatLine is ook via een app benaderbaar. Op de website is de toegankelijkheid van de informatie vergroot door het toepassen van interactieve datavisualisaties die in één oogopslag ontwikkelingen laten zien. De conjunctuurklok en de bevolkingspiramide zijn hiervan de bekendste voorbeelden. Het CBS gebruikt naast de website als belangrijke bron voor informatieverstrekking ook YouTube en Twitter als informatiekanalen. Op YouTube worden filmpjes gepresenteerd over de opzet en achtergrond van verschillende statistieken en over het gebruik van StatLine. Over nieuw uitgebrachte publicaties worden tweets verspreid.

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

Het CBS was in september 2013 gastheer van de conferentie van Europese directeuren-generaal van de statistiekbureaus van de Europese Unie (DGINS).

3. Begroting en werkprogramma 2014

Het nieuwe meerjarenprogramma (MJP), dat loopt van 2014-2018 is eind 2012 aan de minister van EZ aangeboden, waarna het in mei 2013 in de Ministerraad is behandeld. In het MJP is de statistische informatievoorziening voor de komende periode op hoofdlijnen weergegeven.

Als voorbereiding op het MJP is door een extern bureau een omgevingsanalyse uitgevoerd naar de wensen van diverse gebruikers met betrekking tot nieuwe statistische informatie en naar de mogelijkheden om minder relevante statistieken te beëindigen. De gewenste vernieuwing blijkt niet zo veelomvattend te zijn als bij de eerdere meerjarenprogramma's. Onderwerpen waar vernieuwing noodzakelijk geacht wordt, zijn ontwikkelingen in het bedrijfsleven, flexibilisering van de arbeidsmarkt en vermogensposities.

Dit beeld sluit aan bij de resultaten van de consultatieronde die de CCS en het CBS geïnitieerd hebben in het najaar van 2012. De taakstellingen van 25% van Rutte I en het Lenteakkoord kunnen slechts gerealiseerd worden wanneer een deel van het statistisch programma geschrapt of versoerd wordt. Om de gevolgen daarvan in kaart te brengen is een groot aantal gebruikers geconsulteerd. Geconcludeerd kan worden dat het huidige statistische programma volledig is en geen ruimte biedt om verminderd te worden zonder dat gebruikers daarvan ernstige gevolgen ondervinden.

In het meerjarenprogramma 2014-2018 staan de statistische voornemens voor die jaren. Het werkprogramma 2014 is het eerste op basis van dit MJP. De CCS neemt bij haar beoordeling van de voorstellen voor het werkprogramma het MJP als uitgangspunt. De CCS baseert zich verder bij haar keuze op de onderbouwing van de voorstellen door de directeur-generaal van de statistiek. De directeur-generaal van de statistiek voert met zijn organisatie het programma uit.

In december 2013 heeft de CCS het werkprogramma en de begroting voor het CBS voor 2014 vastgesteld. Werkprogramma en begroting vormen samen het CBS Jaarplan 2014. In haar juni-vergadering heeft de CCS ingestemd met de voorgestelde hoofdlijnen voor het werkprogramma 2014.

De begroting voor 2014 gaat uit van een resultaat van € 10,2 miljoen negatief. In deze begroting is rekening gehouden met de taakstelling van het kabinet Rutte I tot en met 2014, conform de financiële kaders van het MJP 2014-2018. In 2014 wordt de taakstelling ingevuld door reductie van het statistisch programma en door efficiencyverhoging van 2,7%. Een aantal statistieken wordt beëindigd of wordt in frequentie verlaagd of versoerd, zoals beschreven is in het MJP 2014-2018. De reductie in het statistisch programma is het resultaat van de hierboven genoemde consultatieronde bij de belangrijkste gebruikers. De efficiencyverhoging wordt bereikt door verdere standaardisatie en het stroomlijnen van werkprocessen. Reeds in voorgaande jaren getroffen efficiëncymaatregelen hebben in 2014 effect door natuurlijke uitstroom van medewerkers. De totale capaciteit die in 2014 met het vernieuwingsprogramma is gemoeid, bedraagt als gevolg van de taakstelling slechts 18 vte.

In de financiële kaders van het Meerjarenprogramma is aangegeven, dat deze taakstellingen alleen te realiseren zijn wanneer er € 15 miljoen beschikbaar is voor investeringen voor procesvernieuwing, waarvan er een bedrag van € 3 miljoen in 2014 begroot is. Extra financiering door EZ voor deze investeringen is bij indiening van MJP 2014-2018 als financiële randvoorwaarde gesteld. EZ heeft het CBS verzocht om deze kosten binnen de eigen bedrijfsvoering en de EV-positie te dekken. Mochten de reserves op termijn negatief dreigen te worden, dan kan dat aanleiding zijn voor nader overleg tot herstel,

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

hetgeen op jaarbasis wordt gezien. Op basis van de meest recente financiële meerjarenprognose is de verwachting dat deze reserves gedurende de MJP-periode inderdaad negatief worden wanneer EZ de benodigde investeringen niet financiert. Niet alleen is de verwachting dat het eigen vermogen vanaf 2016 negatief zal worden, ook de liquiditeit (verhouding tussen de kortlopende vorderingen inclusief de geldmiddelen en de kortlopende schulden) zal naar verwachting onder de minimale streefwaarde van 1 komen en komt dus onder druk te staan.

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

III DE BEDRIJFSVOERING VAN HET CBS

De directeur-generaal dient op een doelmatige en doeltreffende wijze met de beschikbare middelen om te gaan, waardoor het CBS binnen het budget een adequate statistiekproductie kan realiseren. De beoordeling van de bedrijfsvoering van het CBS baseert de Commissie op de managementinformatie van het CBS. De Commissie stelt de begroting en de jaarrekening van het CBS mede vast.

1. Bedrijfsvoering

Het CBS heeft in 2013 verdere stappen gezet om de bedrijfsvoering te verbeteren. Aandachtspunten uit voorgaande jaren zijn adequaat opgepakt. De personele bezetting is op het gewenste niveau. Het algehele oordeel van de openbare accountant over de bedrijfsvoering is positief.

In het Audit Comité (zie ook [V.2](#)) worden bedrijfsvoeringsonderwerpen besproken. In 2013 is naast de reguliere onderwerpen zoals de managementrapportages, voornamelijk gesproken over de mogelijkheden van de invulling van de taakstelling. Tevens is gesproken over het niet geheel toekennen van financiering door EZ voor nieuwe communautaire statistische verplichtingen, als gevolg waarvan het CBS een deel van het werkprogramma niet heeft kunnen uitvoeren.

2. Jaarrekening CBS 2013

De jaarrekening van het CBS over 2013 laat een resultaat zien van € 0,3 miljoen positief. Dit resultaat omvat het resultaat uit operationele bedrijfsvoering van € 3,9 miljoen positief en mutaties in de reorganisatievoorzieningen van per saldo € 3,6 miljoen negatief. De CCS heeft in haar vergadering van 31 maart 2014 ingestemd met de jaarrekening van het CBS over 2013. Haar mededeling daarover is opgenomen in het jaarverslag 2013 van het CBS.

3. Specifieke aandachtspunten CCS 2013

In haar jaarverslag over 2012 heeft de CCS een aantal specifieke aandachtspunten van haar toezicht in 2013 benoemd, namelijk:

- Uitvoering van de taakstelling

Om de taakstelling Rutte 1 per 1 januari 2014 te kunnen realiseren zonder reorganisatie heeft het CBS met succes maatregelen genomen, met name gericht op het bevorderen van mobiliteit. De formatie is in 2013 met 92 vte afgenomen om aan de taakstelling te voldoen. Dit is een afname van 5%. De bezetting is gedaald met 42 vte. Dit onderwerp is regelmatig in de AC- en CCS-vergaderingen besproken. De uitvoering van de taakstelling voor de komende jaren hangt samen met de uitvoering van het nieuwe MJP.

- Ontwikkelingen op het gebied van personeel

In een van de vergaderingen is de personeelsstrategie besproken. Daar bij is onder andere in gegaan op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, het effect van het nieuwe 'Sociaal beleidskader Rijk' dat van werk naar werk als uitgangspunt heeft, en de gevolgen van de taakstellingen die het CBS zijn opgelegd op de

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

personeelsomvang in de komende jaren. Het risico bestaat dat als gevolg van de bezuinigingen instroom onder druk komt te staan. Bij een gebrek aan instroom wordt de opbouw van het personeelsbestand echter nog schever dan deze al is. Het CBS zet daarom arbeidsmarktcommunicatie in onverminderde mate voort. Natuurlijke uitstroom zal niet alleen daar optreden waar werkzaamheden vervallen. Dit vraagt om een grotere interne mobiliteit dan nu aan de orde is. Er is extra aandacht voor detachering en functieroulatie.

- Toegang tot microdata.

In 2013 zijn de criteria voor toegang tot microdata geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan zijn de criteria op enkele punten gewijzigd. Zo komt het criterium van het bezit van rechtspersoonlijkheid te vervallen. Daarvoor in de plaats wordt de nadruk gelegd op de verantwoordelijkheid van het hoofd van de organisatie. Een instelling moet als primaire doelstelling het verrichten van onderzoek hebben, maar kan daarnaast nog andere werkzaamheden uitvoeren (een zogenaamde hybride organisatie). Deze andere werkzaamheden moeten gescheiden van de onderzoekswerkzaamheden worden uitgevoerd, zodat de onderzoeksafdeling als een statistische enclave beschouwd kan worden. De eis van een werkvoorwaarden opdracht voor een hybride organisatie komt daarmee te vervallen. Na toetsing van de organisatie wordt iedere onderzoeksaanvraag afzonderlijk getoetst waarbij extra aandacht wordt besteed aan onderzoek waarbij sprake is van een betalende opdrachtgever of dat verricht wordt met het doel het resultaat te verkopen. De procedure voor het aanvragen van toegang tot microdata is aangepast, waarbij de aanvragende partij om meer informatie (zoals een uittreksel van de inschrijving bij de Kamer van Koophandel, de statuten, een overzicht van recent afgeronde onderzoeken en een organogram) gevraagd wordt dan nu het geval is om beter en sneller te kunnen toetsen of de instelling aan de criteria voldoet. Daarnaast zal de controle op partijen die toegang hebben en op het openbaar maken van de resultaten van het onderzoek waarvoor microdata zijn gebruikt, worden verbeterd. De nieuwe situatie wordt na twee jaar geëvalueerd.

Uitvoering van CCS-taak genoemd in artikel 10 van de CBS-wet

In artikel 10 van de CBS-wet is opgenomen dat de CCS bij het openvallen van de functie van directeur-generaal een aanbeveling voor de vervulling van deze functie doet aan de minister van EZ. De directeur-generaal wordt benoemd voor een periode van ten hoogste zeven jaren en kan eenmaal worden herbenoemd voor een periode van ten hoogste drie jaren. Deze termijn is begin 2014 verstreken voor de heer drs. G. van der Veen. De CCS is, met betrokkenheid van de Algemene bestuursdienst (ABD) en de OR van het CBS, in 2013 gestart met de werving en selectie van een opvolger. Op voordracht van de CCS is de heer dr. T.B.P.M. (Tjark) Tjin-A-Tsoi op vrijdag 24 januari 2014 door de minister van EZ benoemd als DG van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De benoeming gaat in per 1 april 2014.

4. Specifieke aandachtspunten CCS 2014

De CCS zal zich in 2014 in het bijzonder op de volgende onderwerpen richten:

- Uitvoering van de taakstelling;
- Investeren in innovatie;
- Internationalisering van statistieken.

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

IV BESTUURLIJKE TAKEN

1. Inleiding

Volgens artikel 25 van de CBS-wet heeft de CCS drie specifieke toezichttaken met betrekking tot het CBS. Dat zijn:

- Toezicht op de vermindering van de administratieve lastendruk door het CBS voor burgers en bedrijven;
- Toezicht op de vermindering van mededinging door het CBS met private aanbieders van vergelijkbare diensten die vanuit het oogpunt van marktwerking ongewenst is;
- Toezicht op het verschaffen van toegang door het CBS tot statistische gegevens voor het doen van statistisch of wetenschappelijk onderzoek.

Daarnaast heeft de CCS ten aanzien van de totale statistische informatie van overheidswege als taak het bevorderen van de relevantie, nauwkeurigheid en volledigheid daarvan (artikel 25 leden a en b).

De CCS dient over de uitvoering van deze (toezicht)taken te rapporteren in haar jaarverslag.

2. Verminderen administratieve lasten

De verlaging van de administratieve lastendruk is een van de prestatie-indicatoren van het CBS. De lastendruk die het CBS met enquêtes bij het bedrijfsleven veroorzaakt, wordt berekend door over een heel kalenderjaar het aantal invuluren van de vragenlijsten door de respondenten te vermenigvuldigen met de gemiddelde loonkosten. De feitelijke jaarlijkse lastendruk wordt door het CBS zelf gemeten op basis van door het Economisch Instituut voor het Midden- en kleinbedrijf (EIM) vastgestelde uitgangspunten. De definitieve lastendruk over een kalenderjaar is medio het daaropvolgende jaar bekend, omdat dan alle enquêtes over een jaar verwerkt zijn.

Bij de vorige Rijksbrede nulmeting was de door het CBS veroorzaakte lastendruk in 2007 € 22 miljoen. Daarmee nam het CBS slechts 0,25% van de totale lastendruk van de rijksoverheid voor zijn rekening. De door het CBS veroorzaakte lastendruk over 2011 was € 19 miljoen. Inmiddels zijn ook de resultaten voor 2012 bekend. Met € 19 miljoen was de lastendruk in 2012 op hetzelfde niveau als in 2011. De streefwaarde voor 2012, maximaal dezelfde enquêtedruk als in 2011, is hiermee gehaald.

De gemeten lastendruk over 2012 is het resultaat van diverse ontwikkelingen. Bij de statistiek over de communautaire handel in goederen (Intrastat) is de lastendruk gestegen door het hogere aantal bedrijven ten opzichte van 2011 dat verplicht is aangifte te doen over de buitenlandse handel met EU-landen in 2012. Dit komt doordat zij boven de drempel uit zijn gekomen van een jaarlijkse handelsomzet groter dan € 900.000 voor de intracommunautaire leveringen en/of groter dan € 900.000 voor de intracommunautaire verwervingen. Doordat Eurostat de gewenste dekkingsgraad heeft verlaagd, kon het CBS per 1 januari 2014 de waarnemingsdrempel voor Intrastat overigens voor zowel de import als de export verhogen naar € 1 500 000. Handelaren die onder de waarnemingsdrempel blijven, hoeven geen opgave te doen voor de betreffende handelsstroom. Het effect hiervan op de lastendruk in 2014 is nog niet aan te geven, omdat ook rekening gehouden moet worden met exogene factoren, zoals mogelijk de verdere groei van de internationale handel.

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

In 2012 is de lastendruk gedaald door de verkleining van de steekproefomvang bij de kwartaalenquête vacatures en ziekteverzuim als gevolg van de inzet van geavanceerde statistische methoden. Ook bij de omzetstatistieken voor de korte termijn werd een reductie behaald door een forse vermindering in het aantal vragenlijsten. Voor een groot deel kon gebruik gemaakt worden van de omzetgegevens uit de btw-registraties van de Belastingdienst dankzij de inzet van een nieuwe methodiek.

Zonder verdere maatregelen blijft de enquêtedruk de komende jaren schommelen rond de € 19 miljoen euro. Het CBS werkt daarom aan maatregelen die op langere termijn effect zullen sorteren. Voorbeelden hiervan zijn de verdere ontwikkelingen m.b.t. het automatisch ophalen van gegevens uit bedrijfsadministraties door de Rijksbrede aanpak *Standard Business Reporting* (SBR) waar het CBS in participeert en onderzoek in het kader van de statistieken over de internationale handel in goederen, de grootste veroorzaker van lastendruk. Dit onderzoek is gebaseerd op de observatie dat 10% tot 20% van de grootste handelaren die nu worden waargenomen goed zijn voor meer dan driekwart van de totale handelswaarde. Gezien het grote belang voor de Nederlandse economie blijven deze bedrijven maandelijks in de waarneming. Voor de overige 80% tot 90% vervalt de maandelijks waarneming. In plaats daarvan krijgen zij jaarlijks een structurenquête. De kleine handelaren die onder de huidige waarneemdrempel blijven, worden net zoals nu niet waargenomen. Met deze aanpak kan de Intrastat-uitvraag fors gereduceerd worden. Dit is noodzakelijk om een verdere reductie van de lastendruk te kunnen bereiken.

Naast het verminderen van het aantal enquêtes, spant het CBS zich ook op andere manieren in om het meewerken aan CBS-onderzoek zo gemakkelijk mogelijk te maken, bijvoorbeeld door de enquêtes handiger in te richten en meer aan te sluiten bij de ondernemers. Een concreet voorbeeld daarbij is de aanpak van de enquëtering voor het goederenvervoer over de weg. In samenwerking met Transport en Logistiek Nederland (TLN), verladersorganisatie EVO en transportondernemers is een nieuwe vragenlijst ontwikkeld die beter aansluit bij de responsmogelijkheden van de transportondernemers, waardoor ook de steekproef kon worden verkleind, zodat minder ondernemers de enquête hoeven in te vullen. Per 1 januari 2013 is de nieuwe vragenlijst in productie genomen en is daarmee een ergernis van het bedrijfsleven weggenomen.

3. Vermijden van ongewenste mededinging

In 2013 hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan op het gebied van mededinging.

4. Toegang tot microdata

Volgens artikel 41 van de CBS-wet is de toegang tot microdata van het CBS beperkt tot bepaalde groepen instellingen: wetenschappelijke en onderzoeksinstituten, de planbureaus en statistische instellingen van de EU (-landen). Daarbij is er de mogelijkheid voor “onderzoeksafdelingen van ministeries en andere diensten, organisaties en instellingen, voor zover daartoe instemming van de CCS is verkregen”, om ook toegang te verkrijgen.

In 2013 is de DG door 37 (in 2011: 24) instanties benaderd met een vraag om toegang tot de CBS-microdata, waarbij het zesmaal een verlenging van de machtiging betrof. Ook zijn er zeven verzoeken van eind 2012 in 2013 afgehandeld. Het verzoek is 43 keer (in 2011: 23) met een positieve aanbeveling voorgelegd aan de voorzitter en de secretaris van de CCS, waarna een machtiging verleend werd. Dat betrof twintig buitenlandse universiteiten, zes overheidsinstellingen en dertien private organisaties, waarvan er acht als zogenaamde hybride organisaties zijn aangemerkt, die naast onderzoekstaken ook

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

andere taken kennen. Buitenlandse instellingen en hybride organisaties krijgen per project toegang. Enkele organisaties hebben meerdere projectaanvragen gedaan in 2012 en 2013.

5. Bevorderen van de relevantie, nauwkeurigheid en volledigheid van de statistische informatievoorziening van overheidswege

In het Meerjarenprogramma 2009-2013 is opgenomen dat het CBS meer wil samenwerken met andere delen van de overheid bij het samenstellen van statistische informatie. Daarmee kan de relevantie, nauwkeurigheid en volledigheid van de statistische informatievoorziening van de overheid worden bevorderd. Uit de recente jaarverslagen van het CBS blijkt al dat het CBS in tal van samenwerkingsverbanden met departementen, planbureaus en wetenschappelijke en onderzoeksinstellingen participeert.

Ook het overleg met de adviesraden van het CBS in het kader van het opstellen en uitwerken van programma's draagt bij aan de relevantie van de output. Met de ministeries en planbureaus overlegt het CBS regelmatig. Daarmee blijft het CBS aangesloten bij de ontwikkelingen die daar plaats vinden.

Het Centrum voor Beleidsstatistiek speelt een belangrijke rol bij het samenstellen van toegankelijke en relevante statistische informatie. Alle onderzoeken die het Centrum voor derden (veelal overheidsinstellingen) uitvoert, worden openbaar gemaakt.

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

V ORGANISATIE CCS EN PERSONALIA

1. Algemeen

In het kader van de Hervormingsagenda Rijksdienst heeft het Kabinet zich de afgelopen periode nader beraden over mogelijke wijzigingen in de positionering van zijn zbo's. In december 2013 heeft de secretaris-generaal van het ministerie van EZ de DG van de statistiek en de CCS geïnformeerd over het besluit van het kabinet om van de twee zbo's van het CBS (DG en CCS) één te maken. Uitgangspunten bij de herpositionering van beide zbo's zijn in ieder geval het waarborgen van de onafhankelijke statistiekproductie en de betrouwbaarheid van de statistieken, zoals mede bepaald in Europese regelgeving.

2. Organisatie en informatievoorziening

Ten behoeve van haar vergaderingen stellen de voorzitter en secretaris van de CCS in overleg met de directeur-generaal van de statistiek een agenda op. Op het terrein van de bedrijfsvoering heeft de CCS een Audit Comité (AC). Dit comité heeft tot taak om besluitvorming van de CCS op het genoemde gebied voor te bereiden.

Om haar taak te kunnen uitoefenen krijgt de CCS gevraagd en ongevraagd informatie van de directeur-generaal. Stukken als begroting, managementrapportages en de jaarrekening worden eerst door de directeur-generaal met het Audit Comité besproken, veelal in aanwezigheid van de openbare accountant, alvorens voor de plenaire vergadering te worden geagendeerd. Dit geldt ook voor de halfjaarrapportage voor het ministerie van EZ, de managementletter en het verslag van de accountant.

Belangrijke informatie voor de CCS betreft ook de prestatie-indicatoren met streefwaarden die door de CCS zijn vastgesteld op terreinen als: realisatie van het programma, kwaliteit van de uitvoering, output, financiën, personeel en klanttevredenheid.

De Commissie heeft in 2013 vier keer voltallig vergaderd en het Audit Comité vijf keer. De voorzitter voert daarnaast nog diverse reguliere gesprekken met de directeur-generaal.

3. Procedures

Sinds januari 2004 bestaan Sturingsafspraken tussen de minister van EZ, de CCS en het CBS. Daarin is op basis van de Wet op het Centraal Bureau voor de Statistiek (en de Kaderwet ZBO) en de Memorie van Toelichting de wijze van samenwerken tussen de partijen vastgelegd. Na evaluatie zijn deze begin 2006 vernieuwd. Sindsdien wordt conform deze afspraken gehandeld.

In de maartvergadering 2006 van de CCS is een regeling vastgesteld voor de omgang met potentieel strijdige belangen. Deze is gebaseerd op de Code goed bestuur uitvoeringsorganisaties van de Handvestgroep. De regeling is gemeld aan de minister van EZ die daarmee heeft ingestemd. Er is in 2013 geen beroep op de regeling gedaan.

CCS

CENTRALE COMMISSIE VOOR DE STATISTIEK

4. Personalia

Per 1 januari 2013 zijn de heren prof. dr. S. Brakman en prof. dr. mr. F. van der Wel RA door de minister van EZ benoemd als lid en is mevrouw prof. dr. J. Plantenga herbenoemd.

Op 30 juni 2013 eindigde de zittingstermijn van de heer prof. dr. C.G.M. Sterks en per 31 december 2013 van de heer drs. M.B.G.M. Oostendorp (plaatsvervangend voorzitter CCS en voorzitter AC). Zij namen afscheid van de CCS.

Per 1 januari 2014 is de heer J. van Hall RA RE door de minister van EZ benoemd als lid en zijn mevrouw mr. I. Brakman en de heer prof. dr. L.H. Hoogduin herbenoemd. De heer Hoogduin is benoemd als plaatsvervangend voorzitter. Per 1 juni 2014 is mevrouw drs. C.M. Wortmann-Kool door de minister van EZ benoemd als lid. De heer prof. dr. mr. F. van der Wel RA volgt per 1 januari 2014 de heer Oostendorp op als voorzitter van het Audit Comité.

Daarmee is de samenstelling van de CCS primo 2014:

- mw. mr. I. Brakman, voorzitter (lid Audit Comité), onafhankelijk bestuurder/toezichthouder;
- prof. dr. S. Brakman, hoogleraar internationale economie aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- J. van Hall RA RE (lid Audit Comité), lid raad van bestuur en COO ABN AMRO;
- prof. dr. L.H. Hoogduin (lid Audit Comité), hoogleraar monetaire economie en financiële instellingen aan de Universiteit van Amsterdam, onafhankelijk directeur LCH.Clearnet;
- mw. dr. C.M. Hooymans, onafhankelijk bestuurder/toezichthouder;
- mw. prof. dr. J. Plantenga, hoogleraar *Economics of the Welfare State* aan de Universiteit van Utrecht;
- prof. dr. mr. F. van der Wel RA (voorzitter Audit Comité), hoogleraar bij de postdoctorale accountantsopleiding aan de Vrije Universiteit te Amsterdam;
- prof. dr. J.T.M. van der Zee, hoogleraar *Business Transformation and IT* aan de Universiteit van Tilburg.

Het rooster van aftreden van de CCS leden is als volgt:

Prof. dr. J.T.M. van der Zee	aftredend op	1-7-2014 niet herbenoembaar
Mw. dr. C.M. Hooymans	aftredend op	1-1-2016 herbenoembaar
Mw. prof. dr. J. Plantenga	aftredend op	1-1-2017 niet herbenoembaar
Prof. dr. S. Brakman	aftredend op	1-1-2017 herbenoembaar
Prof. dr. mr. F. van der Wel RA	aftredend op	1-1-2017 herbenoembaar
Mw. mr. I. Brakman	aftredend op	1-1-2018 niet herbenoembaar
Prof. dr. L. Hoogduin	aftredend op	1-1-2018 niet herbenoembaar
J. van Hall RA RE	aftredend op	1-1-2018 herbenoembaar
Mw. drs. C.M. Wortmann-Kool	aftredend op	1-6-2018 herbenoembaar

Op 22 december 2004 heeft de minister van EZ de schadeloosstelling voor de leden van de CCS vastgesteld. De gezamenlijke schadeloosstelling van de leden van de CCS over 2013 bedroeg 95 duizend euro (voor negen leden¹). De schadeloosstellingen komen ten laste van het budget van het CBS.

Zie ook: <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/organisatie/organisatie/centrale-commissie-voor-de-statistiek>

¹ Waarbij van één lid de zittingstermijn op 30 juni 2013 is afgelopen.